

Hungarológia mesterszak

KOMPLEX ZÁRÓVIZSGA

Záróvizsga – általános jellemzők (61. § PTE TVSZ)

A záróvizsga az oklevél megszerzéséhez szükséges ismeretek, készségek és képességek ellenőrzése és értékelése, amelynek során a hallgatónak arról is tanúságot kell tennie, hogy a tanult ismereteket alkalmazni tudja. A záróvizsga a tantervben meghatározottak szerint több részből – szakdolgozat megvédéséből, további szóbeli, írásbeli, gyakorlati vizsgarészekből – állhat. A záróvizsga követelményeit (a témaköröket) és a kötelező szakirodalmat a záróvizsgát megelőzően legalább három hónappal a karon szokásos módon közzé kell tenni.

A záróvizsga a végbizonyítvány megszerzését követő záróvizsga-időszakban a hallgatói jogviszony keretében, illetve a hallgatói jogviszony megszűnése után, határidő nélkül, bármelyik záróvizsga-időszakban a záróvizsga letétele idején érvényes képzési követelmények szerint lehetőséges. A záróvizsga-időszakok beosztását tanévenként a kari tanács határozza meg, és teszi közzé. Záróvizsgára a tanév időbeosztásában megjelölt határidőig, írásban, a tanulmányi osztálynál, vagy a TR-en keresztül az a hallgató jelentkezhet, aki végbizonyítványát várhatóan legkésőbb a záróvizsgája kezdetéig megszerzi, vagy megszerezte.

A záróvizsgát záróvizsga-bizottság előtt kell tenni, amelynek elnöke és legalább még két tagja van. A záróvizsga-bizottságot úgy kell összeállítani, hogy legalább egy tagja egyetemi vagy főiskolai tanár, illetve egyetemi vagy főiskolai docens legyen, továbbá legalább egy tagja vagy ne álljon foglalkoztatásra irányuló jogviszonyban az Egyetemmel, vagy a záróvizsgázó szakjától eltérő szakon oktató személy legyen. A záróvizsgáról jegyzőkönyvet kell vezetni. A záróvizsga szóbeli része a Kar hallgatói és oktatói számára nyilvános, azokon hang- vagy képfelvétel csak a résztvevők hozzájárulásával készülhet. A nyilvánosságot a dékán korlátozhatja. A záróvizsga-bizottság elnökét – a kari tanács egyetértésével – a dékán bízta meg 1-3 év időtartamra. A bizottság elnöke a kar egyetemi (főiskolai) tanára vagy docense, valamint külső, elismert szakember lehet. Az elnök akadályoztatása esetén a dékán kijelöli a záróvizsga-bizottság elnöki tisztségét ideiglenes jelleggel betöltő személyt, tartós akadályoztatás esetén új elnököt kell megbízni. A tagokat a szakfelelős kéri fel oly módon, hogy amennyiben a szakdolgozat védésére a záróvizsga keretében kerül sor, a szakdolgozat témájában kompetensek legyenek. A bizottság tagja lehet a szakdolgozat opponense és konzulense is. Amennyiben a hallgató a szakfelelős által felkért személy helyett más személy felkérését kéri, a szakfelelős – amennyiben a hallgató kérelmében foglaltak alapján indokoltnak tartja más személy felkérését – a záróvizsgát megelőzően a hallgató által kifogásolt személy helyett más személyt kérhet fel tagnak. Amennyiben a szakfelelős saját magát kérte fel tagnak és a hallgató a szakfelelős helyett más személy felkérését kéri, a Kar dékánja – amennyiben a hallgató kérelmében foglaltak alapján indokoltnak tartja más személy felkérését – a záróvizsgát megelőzően a hallgató által kifogásolt szakfelelős helyett más személyt kérhet fel tagnak. A jelölt felkészültségét a bizottság tagjai az ötfokozatú minősítés szerint értékelik, majd zárt ülésen – vita esetén szavazással –

megállapítják az osztályzatot. Szavazategyenlőség esetén az elnök szavazata dönt. A záróvizsga eredményét a bizottság elnöke szóban hirdeti ki.

Ha a hallgató az adott záróvizsgát nem teljesítette (elégtelen érdemjegyet szerzett vagy a vizsgán nem jelent meg) a hallgatói jogviszonya megszűnését követően, a következő záróvizsga időszak záróvizsgájára a 61. § rendelkezései szerint jelentkezhet. A sikeres záróvizsga érdemjegyének javítására – amennyiben a kar másként nem rendelkezik – nincs lehetőség. Amennyiben a sikeres záróvizsgát követően a nyelvi követelmények teljesítése hiányában oklevél kiállítására nem kerül sor, a kar igazolást állít ki.

Záróvizsga – szerkezete, tartalma, tematikája (Hungarológia MA)

A hallgató tanulmányait a Hungarológia mesterképzésben záróvizsgával fejezi be. A Hungarológia MA szakon teendő záróvizsga célja, hogy a leírásban meghatározott szakmai kompetenciák elsajátítását ellenőrizze (ld. KKK 8. pont). A vizsga – a képzés profiljához igazodva – elsősorban elméleti jellegű tudást mér.

Részei:

1. *A szakdolgozat.* A szakdolgozatnak kapcsolódnia kell a záróvizsga három fő témakörének egyikéhez: A hungarológia általános szakmai ismeretei / Multidiszciplináris ismeretkörök / Nyelvpedagógiai ismeretkörök (Magyar mint idegen nyelv).
2. *A szakdolgozat megvédése.* A záróvizsgán a vizsgázó röviden bemutatja a dolgozatát, reagál a konzulens és az opponens bírálataira, és megválaszolja előre feltett 2-2 kérdésüket. Az előzetesen feltett 2-2 kérdés közül az első kettő szorosan a szakdolgozat témájához kapcsolódik, a második kettő pedig általánosabban kapcsolódik a szakdolgozathoz kiválasztott témakörhöz.
3. *A szóbeli vizsga első és második része.* A záróvizsgázó 1-1 (összesen tehát 2) tételt húz a szakdolgozatához nem vagy lazábban kapcsolódó további 1-1 (tehát a további 2) témakörből – a saját specializációján belül.

A záróvizsga érdemjegyének kiszámítása:

A záróvizsgára kapott érdemjegy a szakdolgozat, a védés és a szóbeli vizsga együttes értékelésének eredményeként áll elő a következő, 5 fokozatú osztályzattal értékelt részjegyekből:

- a szakdolgozatra adott konzulensi bírálat érdemjegye (1 – 5);
- a szakdolgozatra adott opponensi bírálat érdemjegye (1 – 5);
- a diplomamunka védésének érdemjegye (1 – 5);
- a szóbeli vizsga első részének érdemjegye (1. húzott tétel) (1 – 5);
- a szóbeli vizsga második részének érdemjegye (2. húzott tétel) (1 – 5).

A záróvizsga-eredmény a fenti részjegyek egyszerű számtani átlaga.

A szóbeli vizsgáról

A szóbeli vizsga célja, hogy *összefoglaló* jelleggel lezárja a Hungarológia mesterszakos képzéshez szükséges szakos tanulmányokat. A vizsga a szakon megszerzett ismereteket *átfogó* jelleggel kéri számon. Noha épít a képzésben látogatott tárgyakra (vagyis a felkészülés folyamatos tanulással könnyebb), nem egy-egy kurzus részletes anyagának „felmondását” várjuk el a hallgatóktól, hanem egy, az adott területre vonatkozó *összegző-átfogó szemléletmódot*, amelynek egyik fő bizonyítéka az *olvasottság*. Ennek megfelelően a szóbeli felelet célja, hogy a hallgató meggyőzően igazolja tájékozottságát, olvasottságát, átfogó tudását a tételsorban megjelölt területekkel és témákkal kapcsolatban.

A szóbeli felelet értékelési szempontjai:

1. A hallgató milyen mértékben képes látni és láttatni a „nagyobb képet”: pl. mivel foglalkozik az adott terület, milyen részterületei vannak, mik a főbb kérdések, vizsgálati módszerek és eredmények;

2. A hallgató milyen mértékben képes igazolni, hogy tisztában van a vonatkozó főbb elméletekkel, modellekkel, fogalmakkal és módszerekkel, megoldásokkal;
3. A hallgató milyen mértékben ismeri a szakirodalmat: pl. képes-e utalni a forrásra, ahonnan az ismertett információ származik.

Tanácsok és tippek a felkészüléshez és a felelethez:

1. Olvassa el (újra), és jegyzetelje ki a tételhez tartozó szakirodalmat!
2. Készítsen vázlatot a tételhez! Jelölje a szakirodalmi hivatkozásokat is! (ld. lenti példa)
3. A vizsga során felkészülési időt kap. Készítsen vázlatot (főbb pontok), és jelölje a forrásokat (mit olvasott a tételhez)! A felelete elején ismertesse a vázlatát! – *Ezen a ponton a vizsgabizottság eldönti, hogy elfogadja-e azt. A felkészülés közben készített vázlatot a felelet végén elkérjük, és a jegyzőkönyvhöz mellékeljük: adott esetben ez is szerepet kaphat a felelet értékelésében.*
4. Emlékezzen rá, hogy a felelete során Ön viszi a szót; készüljön fel, hogy önállóan beszél a tételéről! Igyekezzen meggyőző lenni: a témát átfogó-összegző módon ismertető előadása legyen logikusan összerendezett!
5. A felelete végén számíton egy-két kapcsolódó kérdésre, amelyet megvitat a bizottsággal.

Témakörök és tételek a Hungarológia MA záróvizsgához (áttekintés):

I. A hungarológia általános szakmai ismeretei

1. A hungarológia oktatástörténetének főbb állomásai a kezdetektől napjainkig
2. A hungarológia fogalmának értelmezési lehetőségei
3. A hungarológia intézményrendszere
4. Magyar művelődéstörténet; a magyar kulturális örökség interkulturális bemutatása
5. A magyar nyelv és kultúra közvetítése kommunikációs és kultúratudományi keretben

II. Multidiszciplináris ismeretkörök

1. Kulturális kapcsolatok és nemzeti-nyelvi-etnikai identitás Közép-Európában
2. Magyarország, a magyar nyelv és kultúra az EU-ban
3. A magyar nyelv és kultúra diaszpórában
4. A magyar művelődés és kulturális örökség külföldi fogadtatása
5. Magyarország-kép külföldön történeti-történelmi vonatkozásban

III. Nyelvpedagógiai ismeretkörök (Magyar mint idegen nyelv specializáció)

1. A magyar nyelv leírása (nyelvtipológia, kontrasztív nyelvészet, funkcionális grammatika)
2. A magyar nyelv szerkezeti-szemléleti sajátosságai (hangtan, alaktan, mondattan)
3. A magyar mint idegen nyelv oktatása (főbb történeti állomások és módszerek, valamint egy-egy jellemző tananyag)
4. A magyar mint idegen nyelv módszertana
5. A magyar mint idegen nyelv kommunikatív oktatása

Szakirodalom a Hungarológia MA záróvizsga témaköreihez:

I. A hungarológia általános szakmai ismeretei

1. A hungarológia oktatástörténetének főbb állomásai a kezdetektől napjainkig

Giay Béla – Nádor Orsolya (szerk.) 1998: *A magyar mint idegen nyelv / hungarológia*. Tankönyv és szöveggyűjtemény. Pécs/Budapest, Janus/Osiris. II. fejezet
<http://mek.niif.hu/01700/01702/01702.pdf>

Hegedűs Rita – Nádor Orsolya (szerk.) 2007. *Magyar nyelvmester*. Budapest, Tinta. pp. 15– 30.; 31–46.

2. A hungarológia fogalmának értelmezési lehetőségei

Giay Béla – Nádor Orsolya (szerk.) 1998: *A magyar mint idegen nyelv / hungarológia*. Tankönyv és szöveggyűjtemény. Pécs/Budapest, Janus/Osiris. I. fejezet
<http://mek.niif.hu/01700/01702/01702.pdf>

Körkérdés (2019). Hungarológiai Évkönyv 20/1.

http://epa.oszk.hu/02200/02287/00020/pdf/EPA02287_hungarologiai_evkonyv_2019_01_006-014.pdf

Szőnyi György Endre (2000): Hungarológiai perspektívák az ezredfordulón. *Hungarológia*. 266–270.
Szűcs Tibor: hungarológia. In: *Révai Új Lexikona*. Babits K., Szekszárd 2002. X. 257–261.
Szűcs Tibor: A hungarológia mint nyelvünk és kultúránk egységes közvetítése. In: „*Mindent fordítunk, és mindenki fordít*” (Szerk.: Dobos Csilla et al.). Szak Kiadó, Budapest, 2005. 297–304.

3. A hungarológia intézményrendszere

Hegedűs Rita – Nádor Orsolya (szerk.) 2007. *Magyar nyelvmester*. Budapest, Tinta. pp. 47–64.

Nádor Orsolya (2018): *Tanított (anya)nyelvünk*. KRE – L’Harmattan, Budapest. pp. 21–46.
https://btk.kre.hu/nyelveszet/images/nador_orsolya_tanított_anyanyelvunk.pdf

4. Magyar művelődéstörténet; a magyar kulturális örökség interkulturális bemutatás

Bart István (1999): *Hungary & The Hungarians. The Keywords (Dictionary)*. Corvina, Budapest
Borsos Balázs – Magyar Zoltán (2011): *A magyar népi kultúra régiói I–II*. M-érték Kiadó Kft., Budapest

Hegedűs Rita – Nádor Orsolya (szerk.) 2007. *Magyar nyelvmester*. Budapest, Tinta. pp. 176–190.

Nemeskürty István (1992): *Kis magyar művelődéstörténet*. Pannon V., Budapest

Szőnyi György Endre (1999): A magyar kultúra tanításának módszertani kérdéseiről. *Hungarológia* 1-2. https://www.epa.hu/02400/02472/00012/pdf/EPA02472_Hungarologia_1999_1_1-2_099-107.pdf

5. A magyar nyelv és kultúra közvetítése kommunikációs és kultúratudományi keretben

Árvay Anett (2011): Kultúra a magyar mint idegen nyelv órán. In: NYELVTUDOMÁNY - ACTA UNIVERSITATIS SZEGEDIENSIS SECTIO LINGUISTICA 5-7: pp. 5-12.
http://acta.bibl.u-szeged.hu/36458/1/nyelvtudomany_46_48_005-012.pdf

Balázs Géza – Veszelszki Ágnes (szerk.) (2012): *Nyelv és kultúra – kulturális nyelvészet*. Budapest: Magyar Szemiotikai Társaság

- Hidasi Judit 2004/2008: *Interkulturális kommunikáció*. Budapest, Scolar
<https://www.scribd.com/document/357177934/Hidasi-Judit-Interkulturalis-kommunikacio-pdf>
- Holló Dorottya (2019). *Kultúra és interkulturalitás a nyelvórán*. KRE – L'Harmattan, Budapest.
https://btk.kre.hu/nyelveszet/images/hollo_dorottya_web_2019.pdf

II. Multidiszciplináris ismeretkörök

1. Kulturális kapcsolatok és nemzeti-nyelvi-etnikai identitás Közép-Európában

- Balázs János (1989) (szerk.): *Nyelvünk a Duna-tájon*. Tankönyvkiadó, Budapest
- Kocsis Károly–Bottlik Zsolt–Tátrai Patrik (1989–2002): *Etnikai térfolyamatok a Kárpát-medence határainkon túli régióban*. Magyar Tudományos Akadémia Földrajztudományi Kutatóintézet, Budapest, 2006.
- Wessely Anna (szerk.) (1998): *A kultúra szociológiája*. Osiris, Budapest
- Kulturális átszövődések és nyelvváltások: a VIII. Nemzetközi Hungarológiai Kongresszus, Pécs szimpóziuma, Hungarológiai Közlemények, 2017/3,
<http://epub.ff.uns.ac.rs/index.php/hk/issue/view/163/showToc>

2. Magyarország, a magyar nyelv és kultúra az EU-ban

- Fritz Tamás, Orosz Tímea (szerk.) (2011): *Küzdelmes integráció. Az Európai Parlament és Magyarország 2004-2009*. L'Harmattan Kiadó, Bp.
- Losonczi Miklós (2011): *Az Európai Unió: Rómától Budapestig*. Tatabánya
- Szűcs István (szerk.) (2007): *Az Európai Unió intézményrendszere. Európai Unió alapismertek*. DE AMTC AVK
- Takáts József (2007): *Modern magyar politikai eszmétörténet*. Bp., Osiris

3. A magyar nyelv és kultúra diaszpórában

- Borbándi Gyula: *A magyar emigráció életrajza 1945–1985*. Mikes International: Hága – Országos Széchényi Könyvtár: Budapest, 2006. <http://mek.oszk.hu/03400/03472/html/>
- Kovács Nóra (szerk.): *Tanulmányok a diaszpóráról*. Gondolat – MTA Etnikai-nemzeti Kisebbségkutató Intézet: Budapest, 2005.
<http://www.kisebbségkutato.tk.mta.hu/tanulmanyok-a-diaszporarol>
- Kovács Nóra: *Szállítható örökség: magyar identitássteremtés Argentínában (1999–2001)*. Gondolat – MTA Etnikai-nemzeti Kisebbségkutató Intézet: Budapest, 2009.
<http://www.kisebbségkutato.tk.mta.hu/szallithato-orokseg-magyar-identita...>
- Papp Z. Attila (szerk.): *Beszédből világ: elemzések, adatok amerikai magyarokról*. Magyar Külügyi Intézet – Regio Books: Budapest, 2008.
<http://kisebbségkutato.tk.mta.hu/beszedbol-vilag-elemzesek-adatok-amerik...>
- Puskás Julianna: *Kivándorló magyarok az Egyesült Államokban 1880–1940*. Akadémiai Kiadó: Budapest, 1982.
- Torbágyi Péter: *Magyarok Latin-Amerikában*. Magyar Nyelv és Kultúra Nemzetközi Társaság: Budapest, 2004.
http://www.mnyknt.hu/index.php?option=com_content&view=article&id=125:ad...

Forrás (2015/7–8.) www.forrasfolyoirat.hu

Kisebbségkutatás (2015/2.) <http://bgazrt.hu/npki/kiadvanyok/kisebbségkutatás/1/>

Korunk (2015/3.) www.korunk.org

Pro Minoritate (2015/4.) <https://prominoritate.hu/pro-minoritate-folyoirat/>
Regio <https://regio.tk.hu/>

<https://www.magyarokegyhelyen.hu/diaszpóra-es-szörvány>
<https://www.korosiprogram.hu/diaszpóra>
<https://www.petofiprogram.hu/szörványról>

4. A magyar művelődés és kulturális örökség külföldi fogadtatása

Beke László és mtsai. (szerk.) (2002): *Magyar művészet 1800-tól napjainkig*. Corvina, Budapest

Galavics Géza – Marosi Ernő – Mikó Árpád – Wehli Tünde (2001): *Magyar művészet a kezdetektől 1800-ig*. Corvina Kiadó, Budapest

Kósa László (szerk.) (1998): *Magyar művelődéstörténet*. Osiris Kiadó, Budapest

Szűcs Tibor (2007): A magyar mint idegen nyelv és a magyar művészet közvetítése. In: *Nyelv, nemzet, identitás* (A VI. Nemzetközi Hungarológiai Kongresszus nyelvészeti előadásai). Szerk.: Maticsák Sándor. Nemzetközi Magyarástudományi Társaság, Debrecen–Budapest, 79–89. http://mek.oszk.hu/05100/05146/pdf/hunkong2006_2.pdf

Szűcs Tibor (1999): *A magyar zene hungarológiai közvetítése*. JPTE BTK / Dialóg Campus Kiadó, Pécs/Budapest

Takáts József (szerk.) (2003): *Az irodalmi kultusz kutatás kézikönyve*. Kijárat, Bp.
Hungarian Literature Online, <http://epa.oszk.hu/html/vgi/boritolapuj.phtml?id=00417>

5. Magyarország-kép külföldön történeti-történelmi vonatkozásban

Bibó István (1936): A mai külföld szemlélete a magyarságról.
<https://mek.oszk.hu/02000/02043/html/38.html>

Richly Gábor (2015): A verőfényes napsütés vagy a szomorúfüzek országa? Bertényi Iván; Géra, Eleonóra; Mészáros, Andor (szerk.): *Varietas Europica Centralis*, ELTE Eötvös Kiadó, pp. 333-353.
https://edit.elte.hu/xmlui/static/pdfjs/web/viewer.html?file=https://edit.elte.hu/xmlui/bitstream/handle/10831/33678/028_RichlyG_335-355.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Szönyi György Endre (2006): A magyar kultúra súlypontjai. In: Hegedűs Rita – Nádor Orsolya (szerk.): *Magyar nyelvmester*. Tinta, Bp., pp. 176–190.

Magyarságkép (2021). *Rubicon 2021/1-2*. <https://bolt.rubicon.hu/products/2021-1-2-magyarsagkep>

Magyarságkép és történeti változásai (1999). MTA, Bp. http://real-eod.mtak.hu/6887/1/Magyarsagkep_torteneti_valtozasai_000984088.pdf

III. Nyelvpedagógiai ismeretkörök

1. A magyar nyelv leírása (nyelvtipológia, kontrasztív nyelvészet, funkcionális grammatika)

Havas Ferenc (2002): A nyelvek típusai között a magyar nyelv. In: *A magyar nyelv és irodalom enciklopédiája* (Szerk.: Sipos Lajos). Magyar Könyvklub, Bp. (2. kiadás). 23-26.

Hegedűs Rita (2004): *Magyar nyelvtan. Formák, funkciók, összefüggések*. Tinta Könyvkiadó, Budapest. ISBN: 963-9372-92-7

H. Varga Márta (2020): *Rendhagyó nyelvtörténet*. Magyar nyelv-tanári segédkönyvek. KRE – L'Harmattan, Budapest.
https://btk.kre.hu/nyelviszet/images/H_Varga_Marta_Rendhagyó_Nyelvtortenet.pdf

Kiefer Ferenc főszerk (2011): *Magyar nyelv*. Akadémiai Kiadó, Budapest. ISBN: 978-963-05-8324-4*

Szűcs Tibor (2006): A kontrasztív nyelvészet szerepe a magyar mint idegen nyelv tanításában. In: Hegedűs Rita – Nádor Orsolya (szerk.): *Magyar nyelvmester*. Tinta, Budapest. 97–111.

2. A magyar nyelv szerkezeti-szemléleti sajátosságai (hangtan, alaktan, mondatan)

Hegedűs Rita (2019): *Élő magyar grammatika: a nyelvhasználat rendszerének rövid áttekintése*. Magyar nyelv-tanári segédkönyvek. KRE – L'Harmattan, Budapest.

https://btk.kre.hu/nyelvisztet/images/hegedus_rita_web_2019.pdf

Szilágyi N. Sándor (1997): *Hogyan teremtsünk világot? Rávezetés a nyelvi világ vizsgálatára*. Erdélyi Tankönyvtanács, Kolozsvár

Szili Katalin (2006): *Vezérkönyv a magyar grammatika tanításához*. Budapest, Enciklopédia

Tomasello, Michael: *Gondolkodás és kultúra*. Osiris, Budapest. 1999/2002. ISBN: 9633892325

3. A magyar mint idegen nyelv oktatása (főbb történeti állomások és módszerek, valamint egy-egy jellemző tananyag)

Bárdos Jenő 2005: *Élő nyelvtanítás-történet*. Budapest, Nemzeti Tankönyvkiadó

Maticsák Sándor 1999: *Magyar nyelvoktatás a kilencvenes évek végén*. *Hungarológia* 1/1-2. 145-160.

Nádor Orsolya (2013): A magyar mint idegen és mint származási nyelv tanításának néhány kérdése

http://orszavak.nyeomszsz.org/pdf/10_Nador+Orsolya_A+magyar+mint+idegen+nyelv.pdf

Nádor Orsolya (szerk.) (2019): *Régebbi és újabb nyelvoktatási módszerek*. Magyar nyelv-tanári segédkönyvek. KRE – L'Harmattan, Budapest.

https://btk.kre.hu/nyelvisztet/images/nador_orsolya_web_2019.pdf

4. A magyar mint idegen nyelv módszertana

Bárdos Jenő 2006: *Az idegen nyelvek tanításának elméleti alapjai és gyakorlata*. Budapest, Nemzeti Tankönyvkiadó; 41–200.

Dóla Mónika (2020): *Módszertani útmutató a magyar nyelv tanításához*. Magyar nyelv-tanári segédkönyvek. KRE – L'Harmattan, Budapest.

https://btk.kre.hu/nyelvisztet/images/dola_monika_modszertani-utmutato.pdf

Gyöngyösi Livia, Kampó Ildikó, M. Pintér Tibor (2018): *A magyar kiejtés tanításának elmélete és gyakorlata*. Magyar nyelv-tanári segédkönyvek. KRE – L'Harmattan, Budapest.

https://btk.kre.hu/nyelvisztet/images/gyl-ki-mpt_web2.pdf

Schmidt Ildikó – Nagyházi Bernadette (2020): *Magyar nyelv-tanítás gyermekeknek*. Magyar nyelv-tanári segédkönyvek. KRE – L'Harmattan, Budapest.

https://btk.kre.hu/nyelvisztet/images/nyelvtanitas_webre.pdf

5. A magyar mint idegen nyelv kommunikatív oktatása

Bárdos Jenő 2002: *Az idegen nyelvi mérés és értékelés elmélete és gyakorlata*. Budapest, Nemzeti Tankönyvkiadó

Klein Ágnes 2011. A nyelvelsajátítástól a nyelvtanulásig. Anyanyelvelsajátítás - kétnyelvűség - idegennyelv-tanulás. Pécs, PTE BTK

http://janus.ttk.pte.hu/tamop/tananyagok/nyelv_elsajatitas/index.html

Medgyes Péter 1995: *A kommunikatív nyelvoktatás*. Budapest, Eötvös József Könyvkiadó

Szili Katalin: *Tetté vált szavak*. Tinta, Budapest. 2013. ISBN: 9637094121

Szita Szilvia – Pelcz Katalin (2017): *Modellalapú nyelvoktatás – Természetes nyelvhasználat a tanteremben és a tantermen kívül*. *THL2*.

http://real.mtak.hu/73243/1/EPA01467_thl2_2017_01-02_262-269.pdf

Ezenkívül ld. a *THL2*, a *Hungarológiai Évkönyv* és a *Modern nyelvoktatás* releváns tanulmányai (online):

<http://epa.oszk.hu/html/vgi/kardexlap.phtml?id=1467>

<https://epa.oszk.hu/html/vgi/kardexlap.phtml?id=2287>

<https://epa.oszk.hu/html/vgi/kardexlap.phtml?id=3139>

A szakdolgozatról

A szakdolgozat megírása és leadása a záróvizsga feltétele. A szakdolgozatot a hallgatónak választott specializációjából kell megírnia. A szakdolgozat célja, hogy a jelölt a választott témakörben bizonyítsa, hogy képes az elsajátított ismeretek szintetizálására, a tudományos munkához szükséges kezdeti lépések megtételére, továbbá a választott nyelven való értekezésben megkívánt módszertani és stílári eljárások alkalmazására. A szakdolgozat tükrözi a hallgató tájékozottságát a témára vonatkozó hazai és nemzetközi szakirodalomban, valamint szakmai ítélőképességét az eredmények elemző, kritikai és összegző áttekintése során.

JAVASOLT TÉMAKÖRÖK A SZAKDOLGOZATHOZ (esetleges témavezetőkkel):

A hungarológia általános szakmai ismeretei

(Dr. Gúti Erika, Dr. Szűcs Tibor)

- A hungarológia oktatástörténete
- A hungarológia intézményrendszere
- Magyar művelődéstörténet, a magyar kulturális örökség interkulturális bemutatása
- A magyar nyelv és kultúra közvetítése különböző fórumokon

Multidiszciplináris ismeretkörök

(Dr. Gilbert Edit, Dr. Gúti Erika, Dr. Jankovits László, Dr. Mekis János, Dr. Orbán Jolán, Dr. Takáts József, Vilmos Eszter)

- Kulturális kapcsolatok Közép-Európában
- Nemzeti-nyelvi-etnikai önzonosság Közép-Európában
- A magyar nyelv és kultúra az EU-ban
- Magyarországi és kárpát-medencei közgyűjtemények
- A magyar művelődés és kulturális örökség külföldi fogadtatása
- Magyarország-kép külföldön, magyarok a külföld szemében

Nyelvpedagógiai ismeretkörök

(Dr. Dóla Mónika, Dr. Szabó Veronika, Dr. Viszket Anita, Dr. Hegedűs Rita, Dr. Nagyházi Bernadette, Dr. Szili Katalin, Dr. Szűcs Tibor)

- A magyar nyelv leírása nyelvtipológiai / kontrasztív nyelvészeti / funkcionális grammatikai / kognitív nyelvészeti / korpusznyelvészeti / konstrukciós grammatikai stb. keretben
- A magyar nyelv egy-egy kiemelt szerkezeti-szemléleti sajátossága (pl. hangtan, alaktan, mondattan)
- A magyar mint idegen nyelv oktatása (megközelítések, módszerek, eljárások / nyelvi – nyelvhasználati – kognitív/interkulturális készségek, képességek fejlesztése a MID-ben / különböző életkorú tanulók tanítása / származásnyelvi tanulók tanítása / a tanulók egyéni változói / papíralapú és elektronikus oktatási anyagok, taneszközök fejlesztése)

FORMAI KÖVETELMÉNYEK:

- A szakdolgozat elkülöníthető főszöveg mellett tartalmazhat egyéb mellékleteket (jegyzetek, függelék, illusztrációk).
- A szakdolgozat terjedelme MA diszciplináris képzésben legalább 100.000 n szóközzel. (kb. 50-60 oldal). Ez nem foglalja magában a tartalomjegyzéket, a jegyzeteket és a bibliográfiát. Illusztráció értékű ábrákat, képeket, hangzó anyagot stb. mellékletben kell a megadott terjedelmen felül a dolgozathoz fűzni. A tartalomjegyzéket (oldalszámmal ellátva) a dolgozat elején, a függelékeket (illusztrációkat), a felhasznált irodalom és források jegyzékét pedig a főszöveget követően kell elhelyezni. A mellékletekre, függelékekre, jegyzetapparátusra és bibliográfiára vonatkozóan terjedelmi megkötés nincs.
- Az SzMSz 5. számú melléklete és a TVSZ 59. §. (8) bekezdése alapján: „A szakdolgozatot az Egyetem által meghatározott elektronikus formában kell benyújtani. A hallgató köteles a szakdolgozatát, a témabejelentőt és az egyéb benyújtandó dokumentumokat az Egyetem által biztosított elektronikus rendszerbe feltölteni, és ennek megtörténtéről a szakdolgozat benyújtásakor nyilatkozni.” Neptun-menüpontok: Záróvizsgajelentkezés: Ügyintézés/Záróvizsgák; Szakdolgozatfeltöltés: Tanulmányok/Szakdolgozat, Szakdolgozat jelentkezés/Szakdolgozat feltöltése.
- A plágium más szerzők gondolatainak, fogalmainak, szavainak, mondatainak használata anélkül, hogy erre az írás készítője írásában utalna. Egy dolgozatban pedig minden olyan gondolatról, amely mögött nem áll hivatkozás, a dolgozat szerzője – nevének a dolgozat fölő írásával – azt állítja, hogy az az ő saját, eredeti gondolata. Minden esetben jelölni kell az általunk készített szövegben: – a más szerzőktől vett véleményt, gondolatot: akkor is, ha azt szó szerint idézzük, akkor is ha átfogalmazva; – a más szerzők által kidolgozott fogalmakat, elméleteket, definíciókat: akkor is, ha szó szerint idézzük, akkor is, ha átfogalmazva; – bármiféle adat forrását. – Mindenki által ismert, általános adatokra nem szükséges hivatkozni. Szándékos plagizálás – ha valaki szó szerint kimásol egy szakfolyóiratból egy cikket, ráírja a nevét és saját dolgozatként beadja; – ha valaki „saját” dolgozatot ír, ám abba mondatrészeket, egész mondatokat, bekezdéseket emel be más szövegekből, anélkül, hogy ezt idézőjellel és hivatkozással jelezné. Az ilyen esetekben automatikusan elégtelen a dolgozat.
- A hivatkozási rendszerrel, az irodalomjegyzékkel, a láb- és végjegyzetekkel, az idézéssel, a példákkal, a rövidítésekkel, a külső és belső borítóval, a szöveg oldalformázásával (margók), a betűtípussal, betűmérettel, sorközzel, behúzással, sorigazítással, címek és alcímek szedésével (pl. címsorok), a fejezetcímek számozásával, a nagyköjtőjel használatával, valamint minden egyéb, tördelési-szerkesztési és tipográfiai jellegű kritériumokkal kapcsolatban lásd: http://nyelvtud.btk.pte.hu/sites/nyelvtud.btk.pte.hu/files/files/Oktatok/nyelveszeti_szakdolgozatok_formai_ajanlas.pdf, illetve http://modernirodalom.btk.pte.hu/hu/tartalom/ma_diplomadolgozat_formai_es_tartalmi_kovetelmenyei

TARTALMI KÖVETELMÉNYEK, ÉRTÉKELÉSI SZEMPONTOK

A kutatói kérdés (A kutatói kérdés jelentősége):

- A kutatói kérdés eredeti, a tudomány szempontjából jelentős, a hallgató felkészültségével tökéletes összhangban van. 6p
- A kutatói kérdés nem teljesen eredeti, de a tudomány szempontjából érdekes, a hallgató felkészültségével nagy részben összhangban van. 4 p
- A kutatói kérdés kevésbé eredeti, a tudomány szempontjából alig jelentős, a hallgató felkészültségével csak részben van összhangban. 2p
- A kutatói kérdés nem eredeti, a tudományt szempontjából jelentéktelen, a hallgató felkészültségével nincs összhangban. 0p

A szakirodalom aktualitása és feldolgozásának minősége (A feldolgozott szakirodalom minősége és mennyisége, illetve értő feldolgozása.):

- A szakirodalmi áttekintés széleskörű, nagyszámú időszerű forrás magas szintű, szintetizáló, kritikai feldolgozását tartalmazza. 12p
- A szakirodalmi áttekintés nem tartalmazza a legfontosabb forrásokat; bár nem mindig a legidőszerűbbekre támaszkodik, a felhasznált források száma még megfelelő. A források értelmezése helyenként hiányzik vagy nem kellően szintetizáló jellegű. 10p
- A szakirodalmi áttekintés alig tartalmaz időszerű forrást, túl kevés, illetve jórészt elavult, kevésbé fontos forrásra támaszkodik. A források értelmezése gyakran hiányzik, illetve több helyen téves. A források szintetizálása hiányzik. 6p
- A szakirodalmi áttekintés erősen hiányos, elavult vagy irreleváns forrásokra támaszkodik. A források értelmezése nagy részben vagy teljesen hiányzik. 2p
- A szakirodalmi áttekintés teljesen hiányzik. 0p

Kutatás (Eredeti gondolatok, logikai következetesség; kritikai reflexiók, tárgyilagosság összefüggések meglátása; koherens következtetések.):

- A dolgozatot eredeti gondolatok, hibátlan logikai következetesség, magas szinten kivitelezett saját kutatás jellemzi. A szerző kiválóan láttatja az összefüggéseket, tárgyilagosan értékeli a tényeket, valamint mértéktartó és koherens következtetéseket von le. 12p
- A dolgozatot csak kisebb részben jellemzi eredetiség, a logikai következetesség helyenként hiányzik, a saját kutatás egyes elemei megkérdőjelezhetőek. A szerző általában jól láttatja az összefüggéseket, a tényeket nem mindenhol értékeli kiegyensúlyozottan, a levont következtetések nem mindenhol koherensek illetve mértéktartóak. 10p
- A dolgozatot általában az eredeti gondolatok hiánya jellemzi, a logikai következetesség nagy részben hiányzik, a saját kutatás számos eleme megkérdőjelezhető. A szerző többnyire nem jól láttatja az összefüggéseket, jellemzően elfogultan értékeli a tényeket, a levont következtetések gyakran nem koherensek illetve mértéktartóak. 6p
- A dolgozatban szinte nincs eredeti gondolat, a logikai következetesség csaknem teljesen hiányzik, a saját kutatás szinte teljes egészében megkérdőjelezhető. A szerző szinte egyáltalán nem képes az összefüggéseket láttatni, csaknem mindig elfogultan értékeli a tényeket, a levont következtetések szinte sohasem koherensek illetve mértéktartóak. 2p
- A dolgozatot az eredetiség és következetesség teljes hiánya jellemzi, a saját kutatás értékelhetetlenül gyenge. A szerző képtelen az összefüggések bemutatására, tények objektív értékelésére, illetve koherens és mértéktartó következtetések levonására. 0p

Terminológia (A tudományterület konvencióinak megfelelő, illetve az elemzéshez szükséges fogalmi apparátus alkalmazásának következetessége.):

- A használt terminológia tökéletesen megfelel a tudományterület konvencióinak. Az elemzéshez szükséges fogalmi apparátust a szerző teljes következetességgel alkalmazza. 6p
- A használt terminológia nagy részben megfelel a tudományterület konvencióinak. Az elemzéshez szükséges fogalmi apparátust a szerző nagy részben következetesen alkalmazza. 4p
- A használt terminológia nagy részben nem felel meg a tudományterület konvencióinak. Az elemzéshez szükséges fogalmi apparátust a szerző nagy részben következtelenül alkalmazza. 2p
- A használt terminológia egyáltalán nem felel meg a tudományterület konvencióinak. Az elemzéshez szükséges fogalmi apparátust a szerző teljesen következtelenül alkalmazza. 0p

Felépítés (A fejezetek/ szerkezeti egységek arányai, a fő- és alfejezetek tagolásának logikája.):

- A fejezetek / szerkezeti egységek arányai ideálisak, a fő- és alfejezetek tagolása világos és logikailag kifogástalan. 6p
- A fejezetek / szerkezeti egységek arányai elfogadhatóak, de helyenként megkérdőjelezhetőek. A fő- és alfejezetek tagolása nem mindenhol világos, illetve helyenként logikailag kifogásolható. 4p
- A fejezetek / szerkezeti egységek arányai jellemzően megkérdőjelezhetőek. A fő- és alfejezetek tagolása általában nem világos, illetve gyakran logikailag kifogásolható. 2p
- A fejezetek / szerkezeti egységek teljességgel aránytalanok. A fő- és alfejezetek tagolása nem világos, illetve teljességgel logikátlan. 0p

Stílus (A fogalmazás szabatossága és gördülékenysége.):

- A fogalmazás tökéletesen szabatos és gördülékeny, a stílus teljes mértékben tudományos. 6p
- A fogalmazás helyenként nem szabatos, esetenként nem gördülékeny. A stílus helyenként kissé köznyelvi. 4p
- A fogalmazás gyakran nem szabatos, számos esetben nem gördülékeny. A stílus sok helyen inkább köznyelvi. 2p
- A fogalmazás pongyola, és egyáltalán nem gördülékeny. A stílus teljességgel köznyelvi. 0p

Hivatkozások, bibliográfia, mellékletek (A tartalmi idézetek korrektsége; formai következetesség a hivatkozásokban és az irodalomjegyzékben; a mellékletek és a dolgozat témájának kapcsolata; a mellékletek kezelhetősége.):

- Az idézetek tartalmilag tökéletesen korrektek. A hivatkozások és az irodalomjegyzék tökéletesen következetesek és formailag kifogástalanok. A mellékletek könnyen kezelhetőek és szervesen kapcsolódnak a dolgozat témájához. 6p
- Az idézetek tartalmilag helyenként nem korrektek. A hivatkozások és az irodalomjegyzék helyenként nem következetesek, illetve formailag kifogásolhatóak. A mellékletek kissé nehézkesen kezelhetőek, illetve nem mindig kapcsolódnak szervesen a dolgozat témájához. 4p
- Az idézetek tartalmilag gyakran nem korrektek. A hivatkozások és az irodalomjegyzék jellemzően nem következetesek, illetve formailag számos ponton kifogásolhatóak. A mellékletek nehézkesen kezelhetőek, illetve gyakran nem kapcsolódnak szervesen a dolgozat témájához. 2p
- Az idézetek jellemzően tartalmilag nem korrektek. A hivatkozások és az irodalomjegyzék egyáltalán nem következetesek, illetve formailag elfogadhatatlanok. A mellékletek nem kezelhetőek, illetve nem kapcsolódnak a dolgozat témájához. 0p

Szakspecifikus sajátosságok VAGY Összbenyomás (A dolgozat egészének összképe, koherenciája, informatív értéke. A szerző tudásáról alkotott benyomás.):

- A dolgozat egésze kitűnő összképet mutat; teljesen koherens, informatív, élvezetes olvasmány. A szerző meggyőzően demonstrálja ismereteit (és mutatja be saját véleményét, illetve következtetéseit). 6p
- A dolgozat egésze megfelelő összképet mutat; döntően koherens, általában informatív olvasmány. A szerző helyenként nem elég meggyőzően demonstrálja ismereteit (és mutatja be saját véleményét, illetve következtetéseit). 4p
- A dolgozat egésze problémás összképet mutat; gyakorta inkoherens, csak részben informatív olvasmány. A szerző sok helyen nem elég meggyőzően demonstrálja ismereteit (és mutatja be saját véleményét, illetve következtetéseit). 2p
- A dolgozat egésze erősen problémás összképet mutat; szinte teljesen inkoherens, gyakorlatilag nem informatív olvasmány. A szerző egyáltalán nem meggyőzően demonstrálja ismereteit (és mutatja be saját véleményét, illetve következtetéseit). 0p

Helyesírás, nyelvhelyesség (Amennyiben a dolgozat „nem megfelelő” minősítést kap, a dolgozat egésze elégtelen.):

- Legfeljebb 20 helyesírási és/vagy nyelvhelyességi hiba. megfelelő
- Több mint 20 helyesírási és/vagy nyelvhelyességi hiba. nem megfelelő

Érdemjegy: 0–30 pont: 1; 31–37 pont: 2; 38-45 pont: 3; 46–53 pont: 4; 54–60 pont: 5

Általános szakirodalom a tudományos kutatáshoz és a szakdolgozat elkészítéséhez

Creswell, John W. (2003): *Research Design: Qualitative, Quantitative, and Mixed Methods Approaches*. Thousand Oaks: Sage

Dörnyei, Zoltán: (2007). *Research methods in applied linguistics: Quantitative, qualitative and mixed methodologies*. Oxford: Oxford University Press

Fóris Ágota (2008): *Kutatásról nyelvészeknek. Bevezetés a tudományos kutatás módszertanába*. Budapest: Nemzeti Tankönyvkiadó

Eco, Umberto (1996): *Hogyan írjunk szakdolgozatot?* Budapest: Gondolat

Havasréti József (2006): *A tudományos írásmű*. Budapest–Pécs: HEFOP Bölcsész Konzorcium.

Hogyan készítsünk sikeres TDK-dolgozatot? Pécs, PTE KTK,

<http://www.nyf.hu/gti/sites/www.nyf.hu/gti/files/letoltesek/tdk/Hogyan...>

<http://otdk.hu/>

Mackey, A., & Gass, S. (2005). *Second language research: Methodology and design*. Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum

MAJOROS PÁL: *Tanácsok, tippek, trükkök nem csak szakdolgozatíróknak, avagy A kutatómódszertan alapjai*. [Budapest], 2011, Perfekt. ISBN 978-963-394-803-3.

PTE BTK online jegyzet:

http://nyelvtud.btk.pte.hu/sites/nyelvtud.btk.pte.hu/files/files/Oktatok/nyelveszeti_szakdolgozatok_formai_ajanlas.pdf

Sok sikert kívánunk mindenkinek!